

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**Curriculum
pentru învățământul gimnazial
(clasele V - IX)**

**Instituțiile de învățământ preuniversitare
cu limba rusă de instruire**

Chișinău, 2010

Aprobat:

- la *ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces-verbal nr.10 din 21 aprilie 2010;*
- prin *ordinul Ministrului Educației nr. 245 din 27 aprilie 2010*

Echipele de lucru

Curriculumul modernizat (2010):

Cazacu Tamara, doctor în pedagogie, I.Ș.E., **coordonator**;
Nicolaescu-Onofrei Liliana, Centrul Educațional *Pro Didactica*;
Feteasco Rodica, profesoară, gr. did. I, Liceul „V.Lupu”;
Vlas Lidia, profesoară, gr. did. I, Liceul „Koțiubinski”;
Caproș Iulia, Centrul Educațional *Pro Didactica*;
Roșcovanu Veronica, profesoară, gr.did. superior, LT „D. Cantemir”.

Ediția a II-a (2006):

Cazacu Tamara, doctor în pedagogie, M.E.;
Nicolaescu-Onofrei Liliana, Centrul Educațional *Pro Didactica* .

Ediția I (2000):

Cazacu Tamara, doctor în pedagogie, M.E.;
Cristei Tamara, lector superior, USM;
Ivanovici Liliana, Centrul Educațional *Pro Didactica*;
Iordăchescu Iulia, profesoară, grad. did. I, Liceul „Milescu-Spatarul”;
Stahi Galina, profesoară, grad. did. I, Liceul „A.Pușkin”.

Preliminarii

Disciplina *limba și literatura română*, parte componentă a ariei *Limbă și comunicare*, este, pentru elevii alolingvi, o disciplină obligatorie. La etapa gimnazială, *Limba și literatura română*, constituie obiectul de studiu în clasele V-IX, cu câte 132 de ore anual.

Menirea curriculumului este de a satisface nevoile dezvoltării integrale a personalității elevului. În acest context, se conturează funcțiile curriculumului: *valorificarea deplină a scopurilor și obiectivelor pedagogice, adoptate la nivel de politică a educației, resurselor interne și externe, ale conținutului și ale metodologiei activității de educație, tehnologiilor, de apreciere formativă a rezultatelor* (S. Cristea. „Dicționar de termeni pedagogici”, București, 1998).

Beneficiarii curriculumului sînt, în primul rînd, profesorii, autorii de manuale, studenții, dar și elevii, părinții, diferite organizații locale și republicane ș.a.

Administrarea disciplinei

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Clasa	Nr. de unități de conținuturi pe clase	Nr. de ore pe an
OBLIGATORIE	LIMBĂ ȘI COMUNICARE	I	11	102
		II	12	102
		III	17	132
		IV	17	132
		V	17	132
		VI	19	132
		VII	20	132
		VIII	26	132
		IX	27	132
		X	28	132
		XI	27	132
		XII	25	132

1. Concepția didactică a disciplinei

Modernizarea învățămîntului în Republica Moldova este determinată social și se vrea, prin definiție, prospectivă și trebuie să antreneze, în procesul educațional, nou-tățile create de actualul cadru valoric: cultură, științe, performanțe umane ș.a. Aceste caracteristici direcționează noua viziune asupra curriculumului la limba și literatura română. Obținerea statutului de limbă oficială a statului a impulsionat pozitiv motivația însușirii limbii române.

Astfel, scopul central al studierii limbii și literaturii române este, în fond, formarea unor elevi capabili de a se încadra activ în domeniile vieții sociale, de a se

familiariza cu valorile umane și culturale, ceea ce ar asigura viabilitatea unei societăți deschise.

Formarea integrală și armonioasă a unei personalități autonome și creative, utile societății, trebuie să se producă în temeiul unei dezvoltări continue a competențelor de comunicare activă, lectură și scriere; a educației intelectuale, estetice, profesionale, tehnologice, moral-civice ș.a. Aceasta i-ar asigura tînărului în formare stabilirea conștientizată a relațiilor cotidiene și încadrarea socio-culturală conform abilității de asociere și armonizare a valorilor general-umane cu cele specific naționale.

Gradul de intelectualitate și cultură a omului se judecă după capacitatea acestuia de a înțelege, a depozita, a păstra și a recepta în permanență nu numai valorile culturii poporului din care face parte ca etnie, ci și valorile culturii altor popoare, mai ales ale culturii în care se integrează individual ca activitate și realizare socio-economică. De aici și necesitatea cunoașterii limbii române atât la nivel de comunicare cotidiană, cât și la nivel de receptare și exprimare a opiniei despre valorile culturale, literare, istorice. Este importantă și conștientizarea faptului că însușirea/stăpînirea unor legități de folosire a limbii nu pot fi decît benefice.

Realizarea acestor obiective nu este determinată de volumul de informație, ci, dimpotrivă, de reducerea lui în favoarea valorilor formative adecvate în scopul asigurării depline a funcției de comunicare a limbii. Acest fapt asigură centrarea disciplinei vizate pe subiectul definitoriu al învățării – elevul.

Conceput în termeni de competențe, curriculumul asigură astfel centrarea pe dezvoltarea psiho-intelectuală a elevului, respectîndu-se condiția principală a învățămîntului formativ.

Competența școlară este un ansamblu/ sistem integrat de cunoștințe, capacități și atitudini dobîndite de elevi prin învățare și mobilizate în contexte specifice de realizare, adaptate vârstei elevului și nivelului cognitiv al acestuia, în vederea rezolvării unor probleme cu care acesta se poate confrunta în viața reală.

În documentul de față se vor prezenta: competențele transversale, transdisciplinare, competențele specifice ale disciplinei, subcompetențele, conținuturile educaționale **recomandate**; strategiile didactice și activitățile de învățare, strategiile de evaluare pentru etapa respectivă. Ultimele componente ale curriculumului (strategiile didactice și strategiile de evaluare) vor fi prezentate și exemplificate riguros în ghidul de implementare a curriculumului.

Conținuturile sînt doar recomandate (cu excepția materiei lingvistice) și prezentate pe domenii. Acestea pot fi selectate de către profesor și autorii de manuale, luînd în considerare criteriul valoric, dar și preferințele, interesele și capacitățile elevilor și particularitățile de vîrstă ale acestora. Profesorii au, în principiu, libertatea aplicării în viziune proprie a celor propuse, elaborînd variante optime de interferență a principiului tematic cu cel al selectării de texte ale autorilor de referință, a materiei gramaticale cu literatura etc. Una dintre condițiile care se cer respectate ar fi să nu se neglijeze nici o problemă importantă de

gramatică sau marile valori ale literaturii române, care pot contribui realmente la însușirea limbii române.

Unele categorii gramaticale (adverbul, conjuncțiile, unele pronume etc.) se însușesc la nivel lexical, practic, folosind, în calitate de reper, întrebările (Ex.: *elevul se află unde?... afară, în bibliotecă, în grădină ș.a.*).

Însușirea perfectă a unei limbi înseamnă cunoașterea modului de gândire, specific poporului - creator și purtător al limbii respective (I. G. Herder, V. Humbold).

În procesul însușirii unei limbi noi, un rol decisiv îl are textul, literar și nonliterar. El este un factor-reper în procesul studierii limbii și literaturii în baza deprinderilor integratoare, fiind un puternic liant al disciplinei la diferite niveluri de predare-învățare, un model de limbă română literară.

II. Competențele transversale

- Competențe de învățare/a învăța să înveți;
- Competențe de comunicare în limba maternă;
- Competențe de comunicare în limba de stat;
- Competențe de comunicare într-o limbă străină;
- Competențe acțional-strategice;
- Competențe de autocunoaștere și autorealizare;
- Competențe interpersonale, civice, morale;
- Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie;
- Competențe digitale și în domeniul tehnologiilor informaționale;
- Competențe culturale, interculturale (de a recepta și a crea valori);
- Competențe antreprenoriale.

III. Competențele transdisciplinare

Competențe de învățare/de a învăța să înveți

- Competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individual, cât și în grup.

Competențe de comunicare în limba maternă

- Competența de realizare a unor contacte comunicative (oral și în scris).
- Competența de utilizare adecvată a terminologiei specifice disciplinelor de învățămînt studiate.

Competențe de comunicare în limba oficială a statului

- Competența unui vorbitor cult, conștient, capabil să înțeleagă și să producă, adecvat și corect, mesaje orale și scrise.
- Competențe de selectare, prelucrare și prezentare a unor informații din diverse surse.

Competențe de comunicare într-o limbă străină

- Competențe de a comunica într-o limbă străină în situații cunoscute, modelate.

Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie

- Competențe de a dobândi și a aplica cunoștințe de bază din domeniul *Matematică, Științe ale naturii și Tehnologii* în rezolvarea unor probleme și situații cotidiene.

Competențe acțional-strategice

- Competențe de a identifica probleme acțional-strategice și a propune soluții de rezolvare.
- Competențe de a-și planifica activitatea, de a prognoza rezultatele așteptate.
- Competențe de a elabora strategii de activitate în grup.

Competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC)

- Competențe de utilizare în situații reale a instrumentelor cu acțiune digitală (telefonul, teleghidul, calculatorul electronic etc.).
- Competențe de a crea documente și a utiliza serviciile electronice de bază (e-guvernare, e-business, e-educație, e-sănătate, e-cultură), în comunicare și dobândirea informațiilor, inclusiv rețeaua Internet.

Competențe interpersonale, civice, morale

- Competențe de a lucra în echipă, de a preveni și rezolva situațiile de conflict.
- Competențe de a accepta și a respecta valorile fundamentale ale democrației, a practicilor democratice și a drepturilor omului.
- Competențe de a se comporta în situații cotidiene în baza normelor și valorilor moral-spirituale.

Competențe de autocunoaștere și autorealizare

- Competențe de a se autoaprecia adecvat și a-și valorifica potențialul pentru dezvoltarea personală și autorealizare.
- Competențe de a alege modul de viață sănătos.
- Competențe de a se adapta la condiții noi.

Competențe culturale, interculturale (de a recepta și de a crea valori)

- Competențe de receptare a culturii naționale și a culturilor europene.
- Competențe de a aprecia diversitatea culturală a lumii și de a fi tolerant la valorile culturale ale altor etnii.

Competențe antreprenoriale

- Competența de a se orienta în domeniile profesionale din economie și viața socială în vederea selectării viitoarei profesii.
- Competențe de utilizare a regulilor de elaborare a unor proiecte de cercetare și dezvoltare simple în domeniul antreprenorial.

IV. Competențele specifice ale disciplinei

Familiarizarea cu sistemul și subsistemele limbii ca elemente de construcție a comunicării orale și scrise.

- Însușirea, pe parcursul perioadei de studii, a circa patru mii de unități lexicale.
- Receptarea și reproducerea diferitor tipuri de informații, texte.
- Realizarea actelor comunicative în diferite situații de comunicare, aplicând normele de utilizare ale limbii române literare.
- Practicarea comunicării în diverse circumstanțe de raport (personal, familial, grup social etc.).
- Producerea actelor de comunicare proprii, cu și fără repere, prin descrierea, prezentarea și aprecierea faptelor, proceselor din societate și natură.
- Operarea și transformarea/modificarea structurilor lingvistice adecvat situației de comunicare.
- Perceperea mesajului de pe poziția comunicării interculturale prin sesizarea similitudinilor și diferențelor dintre literatura română și literatura grupurilor etnice conlocuitoare.
- Lectura corectă, fluentă, conștientă a textelor literare și nonliterare despre cultura și civilizația arealului lingvistic românesc.
- Realizarea lecturilor pentru plăcere, pentru cunoașterea tezaurului literar și cultural, pentru selectarea informațiilor pe diferite teme.
- Analiza/interpretarea textelor literare/nonliterare din perspectiva propriei vițiuni, evidențiind mijloacele artistice ale operelor literare.
- Însușirea normelor etice, a tradițiilor, culturii, istoriei și literaturii vorbitorilor limbii-țintă.

CLASA A V-A

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Repartizarea orelor	Temele /Unitățile	Nr. de ore (orientativ)
Nr. total de ore – 132 de ore <i>Repartizarea orelor:</i> Practica rațională a limbii – 90 de ore; Recapitulări – 6 ore; Lectură particulară – 10 ore; Lucrări de evaluare – 6 ore La dispoziția profesorului – 20 de ore.	1. Copilul în familie <ul style="list-style-type: none">• Obligațiunile membrilor familiei• Relații cu părinții, bunicii etc.• Sărbători și tradiții în familie	15
	2. Copilul și societatea <ul style="list-style-type: none">• Colegi• Profesori• Prieteni	22

	3. Copilul și Patria <ul style="list-style-type: none"> • Casa părintească • Meleagul natal • Valori general-umane • Valori morale și culturale eterne 	22
	4. Copilul și natura <ul style="list-style-type: none"> • Fauna • Flora • Anotimpuri • Minuni ale naturii 	30
	5. Copilul și arta, cultura <ul style="list-style-type: none"> • Înțelepciunea populară • Obiceiuri calendaristice • Mituri antice 	23
	La dispoziția profesorului	20

VI. Subcompetențele disciplinei, unitățile de conținut, activitățile de învățare și evaluare

Subcompetențe	Activități de învățare și evaluare
ÎNȚELEGEREA DUPĂ AUZ	<i>Se propun activități și exerciții:</i>
NIVELUL 1	
1. Înțelegerea instrucțiunilor profesorului referitoare la activitățile programate.	<ul style="list-style-type: none"> • de executare a unor cerințe orale;
2. Înțelegerea globală a conținutului celor audiate.	<ul style="list-style-type: none"> • de alegere multiplă (<i>adevărat, fals, nu știu</i>), răspunsul la întrebări;
3. Distingerea aspectelor logico-semantice ale textului (și la <i>Lectură</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • de însușire a vocabularului, de deosebire a principalului de secundar;
NIVELUL 2	
4. Determinarea evenimentelor principale și secundare ale textului audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • de poziționare a unor evenimente, de însușire a vocabularului;
5. Stabilirea personajelor principale și secundare ale textului.	<ul style="list-style-type: none"> • de însușire a unităților lexicale, de diferențiere a principalului de secundar;
NIVELUL 3	
6. Formularea titlurilor adecvate pentru mesajul audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • de sinteză a aspectelor conținutului; de selectare a îmbinărilor concludente sau a cuvintelor-cheie;
7. Identificarea particularităților semnificative ale personajelor sau faptelor din mesajul audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • de sesizare a trăsăturilor de caracter și a calităților, de specificare/ structurare a faptelor;

VORBIREA	
NIVELUL 1	
1. Completarea corectă a modelului cu unele elemente lexicale.	<ul style="list-style-type: none"> de pronunție, de imitare, de construire prin analogie;
2. Memorizarea dialogurilor-tip.	<ul style="list-style-type: none"> de exersare a dialogurilor pentru situațiile tip (<i>cît e ora, unde se află... , la telefon</i> etc.);
3. Întreținerea unui dialog similar, cu și fără repere (și la <i>Lectură</i>).	<ul style="list-style-type: none"> de formulare a întrebărilor și răspunsurilor, jocuri de rol;
NIVELUL 2	
4. Alcătuirea unei comunicări după repere.	<ul style="list-style-type: none"> de stabilire a părților componente a comunicării (introducere, partea propriu-zisă, încheiere), exersări de „completare” a planului;
5. Caracterizarea unui erou preferat (coleg) etc. Pe baza reperelor (și la <i>Lectură</i>).	<ul style="list-style-type: none"> de identificare a trăsăturilor, calităților, formulare a imaginilor poetice, exersări de respectare a reperelor;
6. Modificarea subiectului în funcție de ideea comunicării.	<ul style="list-style-type: none"> de însușire a subiectului inițial, elaborarea unei strategii de modificare (asalt de idei, crearea imaginilor);
7. Construirea unui mesaj după începutul dat.	<ul style="list-style-type: none"> de exersare a unor rigori de structurare a unei comunicări;
NIVELUL 3	
8. Comunicarea pe o temă propusă.	<ul style="list-style-type: none"> de selectare a lexicului, a structurilor verbale, a diferitor expresii;
9. Expunerea unei situații noi, comparînd-o cu una cunoscută.	<ul style="list-style-type: none"> de evidențiere a similitudinilor și deosebirilor;
LECTURA	
NIVELUL 1	
1. Identificarea unor aspecte ale conținutului.	<ul style="list-style-type: none"> de determinare a elementelor descriptive dintr-un text;
2. Citirea corectă, coerentă, expresivă, conștientă.	<ul style="list-style-type: none"> de exersare a lecturii corecte, cu adaptarea intonației și a semnelor de punctuație;
3. Caracterizarea unui personaj.	<ul style="list-style-type: none"> de recunoaștere a trăsăturilor morale și fizice ale personajelor;
4. Alcătuirea dialogurilor.	<ul style="list-style-type: none"> de improvizare a dialogurilor cu diferite personaje, în baza reperelor;

NIVELUL 2	
5. Răspunsul la întrebări.	<ul style="list-style-type: none"> de selectare a informației semnificative din textul citit;
6. Formularea de întrebări.	<ul style="list-style-type: none"> de completare a enunțurilor cu cuvinte interogative;
7. Împărțirea unui text pe fragmente logico-semantice și intitularea acestora.	<ul style="list-style-type: none"> de alcătuire a planului de idei al textului;
8. Redarea conținutului textului citit.	<ul style="list-style-type: none"> de povestire a celor citite în baza planului propus/întrebărilor oferite/cuvintelor - cheie;
NIVELUL 3	
9. Modificarea intonației unui text în funcție de obiectiv.	<ul style="list-style-type: none"> de citire a textului cu adaptarea ritmului, intonației impuse de noile circumstanțe;
10. Formularea concluziilor argumentate.	<ul style="list-style-type: none"> de exprimare a opiniilor personale argumentate în baza celor citite;
11. Continuarea subiectului.	<ul style="list-style-type: none"> de structurare logică a ideilor centrale; studiul de caz, dramatizarea;
12. Rezumarea celor citite.	<ul style="list-style-type: none"> de formulare a concluziilor, de modificare a enunțurilor dezvoltate în enunțuri simple;
13. Redarea textului în numele diferitor personaje.	<ul style="list-style-type: none"> de exersare a narării textului de la diferite persoane;
SCRIEREA	
NIVELUL 1	
1. Scrierea lizibilă.	<ul style="list-style-type: none"> de evaluare/autoevaluare a scrierii corecte și îngrijite a diverselor tipuri de texte; de copiere selectivă;
2. Structurarea unei comunicări scrise în baza rigurilor propuse.	<ul style="list-style-type: none"> de redactare a unor texte scurte, pe baza unui suport vizual, după o ilustrație sau după un șir de ilustrații, după benzi desenate, șir de întrebări; de respectare a alineatului, de redactare a unor invitații, felicitări, bilețele;
3. Răspunsul la întrebări, folosind textul.	<ul style="list-style-type: none"> de selectare și identificare a informației solicitate;

NIVELUL 2	
4. Alcătuirea propozițiilor după repere (cuvinte, îmbinări de cuvinte, scheme, desene, structuri).	<ul style="list-style-type: none"> • de construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate; • de completare/modificare a propozițiilor; • de corelare a propozițiilor cu schemele, desenele propuse;
5. Caracterizarea unei persoane.	<ul style="list-style-type: none"> • piramida caracterizării personajului;
NIVELUL 3	
6. Alcătuirea unui text la temă.	<ul style="list-style-type: none"> • de formulare și dezvoltare a ideilor principale;
7. Expunerea în scris a opiniei referitor la o temă, fapt sau persoană.	<ul style="list-style-type: none"> • de completare a enunțurilor cu structuri caracteristice pentru exprimarea opiniei personale de tipul: <i>eu consider, după părerea mea, în opinia mea, eu pledez pentru...</i> etc.

Conținuturi EDUCAȚIONALE

Aria tematică	Materia lingvistică (obligatorie)
<p>Copilul în familie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obligațiunile membrilor familiei 2. Relații cu părinții, bunicii etc. 3. Sărbători și tradiții în familie <p>Copilul și societatea</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Colegi 2. Profesori 3. Prieteni <p>Copilul și Patria</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Casa părintească 2. Meleagul natal 3. Valori general-umane 4. Valori morale și culturale eterne <p>Copilul și natura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fauna 2. Flora 3. Anotimpuri 4. Minuni ale naturii 	<p>Vocabularul</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se vor însuși cca 300 de cuvinte și expresii în conformitate cu aria tematică propusă. <p>Pronunția:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sunetele (<i>ă, î</i>) după consoanele (<i>c, g, h</i>): cărți, gând, hărnicie ș. a.; • sunetul (<i>o</i>) pro tonic: bolnav, colac, concediu, Moldova, Soroca ș. a.; • diftongii (<i>oa, ea, ie, iu, io</i> etc.): floare, iepure, iarnă, ceață, iunie ș. a., triftongii; • consoanele (<i>d, t, n</i>) urmate de sunete anterioare: dinte, carte, inimă, departe ș.a. <p>Materia gramaticală</p> <p>Materia gramaticală urmărește formarea capacității de comunicare (practica funcțională a limbii). Terminologia gramaticală nu face parte din minimul activ, se însușește doar la nivel de recunoaștere.</p> <p>Verbul. Modul indicativ. Timpul prezent. Timpul trecut: imperfectul, perfectul compus: <i>Viitorul I</i>. Verbe reflexive (la nivel de recunoaștere). Modul conjunctiv prezent (modele de utilizare). Modul imperativ (modele de utilizare).</p> <p>Adverbul. Utilizarea după modele.</p> <p>Substantivul. Genul, numărul. Articolul hotărât și nehotărât. Cazurile (la nivelul de recunoaștere).</p>

<p>Copilul și arta, cultura</p> <p>1. Înțelepciunea populară</p> <p>2. Obiceiuri calendaristice</p> <p>3. Mituri antice</p> <p><i>Texte literare recomandate</i></p> <p>a) din folclorul copiilor: numărători, colinde, povești, snoave, legende, mituri ș.a.</p> <p>b) din creația scriitorilor: V. Alecsandri, I. Creangă, M. Eminescu, G. Coșbuc, S. Vangheli, Gr. Vieru, I. Druță, V. Romanciuc, N. Dabija, C. Dragomir ș.a.</p> <p>c) din literatura universală: H. C. Andersen, Frații Grim, A.S. Pușkin ș. a.</p> <p>d) non-literare: articole de ziar, de popularizare a științei, reclame ș. a.</p>	<p>Pronumele. Pronumele personal. Formele accentuate și neaccentuate (la nivel de recunoaștere și de utilizare după modele).</p> <p>Numeralul. Numeralul cardinal.</p> <p>Adjectivul. Acordul adjectivului cu substantivul în gen, număr și caz. Utilizarea gradelor de comparație. Topica.</p> <p>Prepoziția. Utilizarea după modele.</p> <p>Interjecția. Întrebuintarea.</p> <p>Conjunția. Utilizarea conjuncțiilor de coordonare.</p> <p>Propoziția. Utilizarea tipurilor de propoziții după scopul comunicării, după formă, după alcătuire. Punctuația (în funcție de materia studiată).</p>
---	---

Corelarea subcompetențelor, conținuturilor și a activităților de învățare. Model

Subcompetențe	Conținuturi		Activități de învățare și evaluare
	comunicative	lingvistice	
<p>5. Caracterizarea unui erou preferat (coleg) etc. pe baza reperelor. (<i>Vorbirea</i>)</p>	<p>Copilul și societatea</p> <p>1. Colegi</p> <p>2. Profesori</p> <p>3. Prieteni</p>	<p>Verbul. Modul indicativ. Timpul prezent.</p> <p>Adjectivul. Acordul adjectivului cu substantivul în gen, număr și caz. Utilizarea gradelor de comparație. Topica.</p> <p>Pronumele. Pronumele personal. Formele accentuate și neaccentuate.</p>	<p><i>Se recomandă următoarele activități de:</i></p> <p>1. identificare a trăsăturilor, calităților;</p> <p>2. comparare a personajelor, evenimentelor cu altele din texte cunoscute;</p> <p>3. selectare, dintr-o listă dată, a calităților, trăsăturilor corespunzătoare;</p> <p>4. alcătuire a unei liste de proverbe, care pot fi utilizate la descrierea unei persoane/ personaj;</p> <p>5. exersare a exprimării opiniei personale;</p> <p>6. piramida caracterizării personajului.</p>

CLASA A VI-A

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Repartizarea orelor	Temele /Unitățile	Nr. de ore <i>(orientativ)</i>
Nr. total de ore – 132; Practica rațională a limbii – 100 de ore; Recapitulări – 6 ore; Lectură particulară – 10 ore; Lucrări de evaluare – 6 ore; La dispoziția profesorului – 10 ore.	Copilul în familie • Portretul moral (frați, surori etc.) • Întâmplări din familie	12
	Copilul în societate • Oameni interesanți, personalități • Informații utile (anunțuri, buletin meteo, rețete ș. a.) • Transportul public	20
	Copilul și Patria • Republica Moldova. Simbolica statului • Chișinăul, capitala țării • Eroii naționali • Sărbători și tradiții în Republica Moldova	25
	Copilul și natura • Natura-ghidul călătorului • Din lumea celor care nu cuvintă • Fenomene ale naturii	20
	Copilul și universul preferințelor • Cartea • Muzica • Desene animate, filmul • Jocuri, sport etc.	25
	Itinerare de vacanță • La bunici • La rude • Locuri pitorești din țară. Excursii.	20
	La dispoziția profesorului	10

VI. Subcompetențele disciplinei, unitățile de conținut, activitățile de învățare și evaluare

Subcompetențe	Activități de învățare și evaluare
ÎNȚELEGEREA DUPĂ AUZ	<i>Se recomandă activități și exerciții:</i>
NIVELUL I	
1. Înțelegerea conținutului general al celor audiate.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare a detaliilor dintr-un mesaj ascultat;
2. Determinarea evenimentelor principale și secundare ale textului audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • de formulare a întrebărilor de clarificare a aspectelor neînțelese din textul sau din mesajul ascultat;

3. Identificarea personajelor textului.	<ul style="list-style-type: none"> de clasificare a personajelor centrale și secundare;
4. Asocierea conținutului mesajului audiat cu mesaje propuse.	<ul style="list-style-type: none"> de corelare a mesajului audiat cu imagini, proverbe, zicători;
NIVELUL 2	
5. Formularea altor titluri adecvate pentru mesajul audiat.	<ul style="list-style-type: none"> de intitulare a fragmentului/textului cu propoziții din text, proverbe, zicători;
6. Descrierea particularităților semnificative ale personajelor principale.	<ul style="list-style-type: none"> de caracterizare a personajelor principale; de comparare a personajelor, evenimentelor cu altele din texte cunoscute;
NIVELUL 3	
7. Asocierea semnificației mesajului audiat cu proverbe, zicători, maxime.	<ul style="list-style-type: none"> colajul;
VORBIREA	
NIVELUL 1	
1. Pronunțarea corectă a cuvintelor în conformitate cu normele ortoepice în vigoare.	<ul style="list-style-type: none"> de rostire corectă a cuvintelor, de adecvare a intonației;
2. Alcătuirea unei comunicări similare, schimbând unele date/circumstanțe.	<ul style="list-style-type: none"> de construire a unor texte similare, modificând nume, anotimpuri;
3. Redactarea unei relații conform situației de vorbire în baza reperelor.	<ul style="list-style-type: none"> de prezentare a unei informații de la o serată, competiție sportivă etc.;
4. Caracterizarea succintă a persoanelor în bază de repere.	<ul style="list-style-type: none"> de selectare din text a caracteristicilor fizice și morale ale personajelor;
NIVELUL 2	
5. Construirea mesajelor după repere verbale și vizuale.	<ul style="list-style-type: none"> de alcătuire a unor texte scurte, pe baza unui suport vizual, după o imagine sau după un șir de imagini, după benzi desenate sau un șir de întrebări;
6. Caracterizarea persoanelor în baza planului.	<ul style="list-style-type: none"> de recunoaștere și de prezentare sumară a trăsăturilor fizice și morale ale personajelor;
NIVELUL 3	
7. Descrierea evenimentelor prin compararea lor cu altele cunoscute.	<ul style="list-style-type: none"> de selectare a unor expresii din textele propuse, de corelare a acestor expresii cu un peisaj, eveniment, anturaj;
8. Descrierea persoanelor/ personajelor, relevând trăsături fizice și morale conform anumitor criterii.	<ul style="list-style-type: none"> de exprimare a propriilor gânduri, sentimente în legătură cu faptele și acțiunile personajelor;

LECTURA	
NIVELUL 1	
1. Citirea corectă, fluentă, conștientă și expresivă a unui text.	<ul style="list-style-type: none"> • de exersare a lecturii corecte, conștiente, expresive, pe roluri;
2. Împărțirea textului în fragmente semantice.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare și ordonare logică a fragmentelor;
3. Expunerea succintă a mesajului citit.	<ul style="list-style-type: none"> • de redare a conținutului textului după repere (întrebări, plan, imagini);
NIVELUL 2	
4. Răspunsul la întrebări-cheie.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare a informației solicitate;
5. Alcătuirea planului textului.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare a propozițiilor, ideilor în funcție de sarcina propusă; • de împărțire a textului în fragmente logico-semantice; • de intitulare a fragmentelor;
6. Redarea textului în numele unor personaje.	<ul style="list-style-type: none"> • de povestire a conținutului în numele unui personaj din text sau imaginar;
7. Continuarea subiectului textului după repere.	<ul style="list-style-type: none"> • de dezvoltare a textului cu date, evenimente, personaje noi;
NIVELUL 3	
8. Formularea răspunsurilor la întrebări-cheie.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare a momentelor semnificative dintr-un mesaj;
9. Intitularea fragmentului/textului, utilizând aforisme, proverbe, maxime.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare a informațiilor conform diferitor criterii;
10. Improvizarea unui dialog, în baza textului, incluzând informații noi.	<ul style="list-style-type: none"> • formulări de întrebări și răspunsuri; • de realizare a unor interviuri;
SCRIEREA	
NIVELUL 1	
1. Ortografierea corectă a materiei de limbă învățată.	<ul style="list-style-type: none"> • de construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate, respectând topica specifică limbii române;
2. Alcătuirea propozițiilor, folosind repere.	<ul style="list-style-type: none"> • de completare a propozițiilor, utilizând informații memorate din texte;
3. Redactarea microcompunerilor la temă, în baza reperelor (imagini, sintagme).	<ul style="list-style-type: none"> • de redare în scris a unor fragmente din text; • de formulare a răspunsurilor;
4. Redactarea textului unor felicitări, invitații, scrisori.	<ul style="list-style-type: none"> • de scriere corectă a formulelor de adresare, de formulare a conținutului, de plasare în pagină;

NIVELUL 2	
5. Realizarea lucrărilor scrise: expunerilor, compunerilor, dictărilor.	<ul style="list-style-type: none"> de realizare a unor texte scurte, pe baza unui suport vizual, după o imagine sau după un șir de imagini, după benzi desenate, șir de întrebări;
6. Alcătuirea dialogurilor prin analogie.	<ul style="list-style-type: none"> de completare a dialogurilor cu clișee verbale;
NIVELUL 3	
7. Răspunsul la întrebări-cheie.	<ul style="list-style-type: none"> de analiză a textului în funcție de parametrii indicați: <i>cine, ce face</i> etc;
8. Scrierea articolelor pentru reviste școlare.	<ul style="list-style-type: none"> de formulare a ideilor în baza temei;
9. Alcătuirea dialogurilor în baza replicilor-stimul și replicilor-reacție.	<ul style="list-style-type: none"> de utilizare adecvată a clișeelelor verbale, a replicilor incomplete.

CONȚINUTURI EDUCAȚIONALE

ARIA TEMATICĂ	MATERIA LINGVISTICĂ (obligatorie)
<p>Copilul în familie</p> <ol style="list-style-type: none"> Portretul moral (frați, surori etc.) Întîmplări hazlii din familie <p>Copilul în societate</p> <ol style="list-style-type: none"> Oameni interesanți, personalități Informații utile (anunțuri, buletine meteo, rețete ș. a.) Transportul public <p>Copilul și Patria</p> <ol style="list-style-type: none"> Republica Moldova. Simbolica statului Chișinăul, capitala țării Eroi naționali Sărbători și tradiții în Republica Moldova <p>Copilul și natura</p> <ol style="list-style-type: none"> Natura – ghidul călătorului Din lumea celor care nu cuvîntă Fenomene ale naturii <p>Copilul și universul preferințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> Cartea Muzica Desene animate, filmul Jocuri, sport etc. <p>Itinerare de vacanță</p> <ol style="list-style-type: none"> La bunici La rude Locuri pitorești din țară. Excursii. 	<p>Vocabularul</p> <p>Se vor însuși cca 300 de cuvinte și expresii în conformitate cu aria tematică propusă.</p> <p>Pronunția:</p> <ul style="list-style-type: none"> sunetele (<i>ă, î</i>), după consoanele (<i>c, g, h</i>): cărți, gînd, hărnicie ș. a.; sunetul (o) protonic: bolnav, colac ș. a.; diftongii (<i>oa, ie, ea, iu, io</i>, etc.): soare, ied, iarbă, iute, ceară, ionatan ș. a.; consoanele (<i>d, t, n</i>) urmate de sunete anterioare: dintre, tine, noapte, șapte ș. a.; Pronunțarea sunetelor (<i>j</i>), (<i>ș</i>), urmate de vocalele (<i>e</i>), (<i>i</i>): jeli, jeratic, jertfă, jigni, jvină, ședea, șervet, șină, șiret. <p>Materia gramaticală</p> <p>Materia gramaticală urmărește scopul formării capacității de comunicare (practica funcțională a limbii). Terminologia gramaticală nu face parte din minimul activ, se însușește doar la nivel de recunoaștere.</p> <p>Verbul. Modul indicativ: timpul prezent, imperfectul, viitorul II, verbele neregulate. Utilizarea verbelor reflexive (de tipul: <i>a se spăla, a-și spăla</i>).</p> <p>Modul conjunctiv, timpul prezent și trecut. Modul condițional-optativ, timpul prezent. Gerunziul (utilizarea după modele).</p>

<p><i>Texte recomandate:</i></p> <p>a) din creația populară: proverbe, zicători, snoave, povești, legende, urături, colinde, mituri etc.;</p> <p>b) din creația scriitorilor: V. Alecsandri, Ion Creangă, M. Eminescu, P. Ispirescu, Tudor Arghezi, G. Topîrceanu, I. Brătescu-Voinești, S. Vangheli, I. Druță, Gr. Vieru, L. Lari, D. Matcovschi, N. Dabija, V. Romanciuc, L. Codreanca etc.</p> <p>c) non-literare: articole de ziar, anunțuri, rețete, reclame etc.</p>	<p>Adverbul. Utilizarea după modele.</p> <p>Substantivul. Genul, numărul. Articolul hotărît și nehotărît. Cazurile (specificul utilizării: nominativ-acuzativ; genitiv-dativ, vocativ). Articolul posesiv.</p> <p>Adjectivul. Gradele de comparație. Formele gradului superlativ. Topica.</p> <p>Pronumele. Pronumele personal. Utilizarea formelor accentuate și neaccentuate la acuzativ. Ortografia. Pronumele demonstrativ de apropiere și de depărtare.</p> <p>Numerarul. Numerarul cardinal, ordinal, adverbial, fracțional.</p> <p>Prepoziția. Conținutul semantic al prepozițiilor.</p> <p>Interjecția. Clasificarea după valoare (exprimă stări sufletești, onomatopee).</p> <p>Conjunția. Utilizarea conjuncțiilor de subordonare.</p> <p>Propoziția. Tipurile de propoziții după scopul comunicării, formă și alcătuire. Topica părților de propoziție. Punctuația.</p>
--	---

CLASA A VII-A

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Repartizarea orelor	Temele / Unitățile	Nr. de ore (orientativ)
Nr. total de ore – 132; Practica rațională a limbii – 100 ore; Recapitulări – 6 ore; Lectură particulară – 10 ore; Lucrări de evaluare – 6 ore; La dispoziția profesorului – 10 ore.	1. Copilul în familie <ul style="list-style-type: none"> • Profesia părinților • Arborele genealogic • Istории interesante despre familie 	15
	2. Copilul în societate <ul style="list-style-type: none"> • Drepturile și obligațiile copilului • Prietenie adevărată • Exemple demne de urmat (personalități, profesori, colegi etc.) • Informații utile • Publicitate • Ziarele și revistele - surse de informație 2.1. Minimum minimorum <ul style="list-style-type: none"> • La medic • La bibliotecă • Prestări servicii 	62

	3. Copilul și natura <ul style="list-style-type: none"> • Cartea Roșie • Fenomene ale naturii în viziunea populară • Ocrotirea naturii. Contribuții personale 	15
	4. Copilul și universul preferințelor <ul style="list-style-type: none"> • Preferințe de lectură • Cartea preferată. Autorul îndrăgit • Hobby-uri: sport, muzică, colecții 	15
	5. Copilul și lumea <ul style="list-style-type: none"> • Călătorii reale • Călătorii imaginare 	15
	La dispoziția profesorului	10

VI. Subcompetențele disciplinei, unitățile de conținut, activitățile de învățare și evaluare

Subcompetențe	Activități de învățare și evaluare
ÎNȚELEGEREA DUPĂ AUZ	<i>Se recomandă activități și exerciții:</i>
NIVELUL 1	
1. Identificarea propozițiilor/fragmentelor care nu corespund subiectului.	• de completare a enunțurilor cu informații potrivite;
2. Identificarea personajelor principale și secundare în bază de repere.	• de clasificare a personajelor principale și secundare;
3. Aprecierea faptelor unui personaj sau a unui eveniment.	• graficul T;
4. Înțelegerea conținutului textului audiat, înregistrat pe bandă (radio, TV) (și la <i>Lectură</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • de determinare a cuvintelor/expresiilor care împiedică înțelegerea mesajului; • de stabilire a sensului cuvintelor prin raportare la context;
NIVELUL 2	
5. Redarea în limba-țintă a conținutului global al mesajului audiat.	• de povestire a textului în baza planului dat, schemei propuse, întrebărilor date;
6. Asocierea mesajului audiat cu imagini sau informații cunoscute.	• păianjenul; colajul;
7. Recunoașterea personajelor în funcție de limbaj și intonație.	• de stabilire a unor momente semnificative dintr-un mesaj;
8. Determinarea temei mesajului audiat.	• asaltul de idei;

NIVELUL 3	
9. Determinarea anumitor cuvinte, propoziții, expresii frazeologice.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare, clasificare a cuvintelor, propozițiilor, expresiilor după anumite criterii;
10. Selectarea informației-cheie dintr-un text audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare și ordonare logică a fragmentelor;
VORBIREA	
NIVELUL 1	
1. Utilizarea unui lexic adecvat temei abordate/situației.	<ul style="list-style-type: none"> • de îmbogățire a vocabularului prin sinonime, antonime, familii lexicale, omonime;
2. Exersarea narațiunii la timpul prezent, trecut și viitor.	<ul style="list-style-type: none"> • de modelare, schimbare a structurilor date;
3. Aplicarea regulilor gramaticale învățate.	<ul style="list-style-type: none"> • de corectare a greșelilor în exprimarea proprie și a colegilor;
4. Alcătuirea unei relatări după o imagine.	<ul style="list-style-type: none"> • de redactare a planului unui mesaj;
5. Selectarea unei informații.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare a enunțurilor/informației necesare;
6. Autocaracterizarea în baza reperelor.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare a trăsăturilor, calităților, de determinare a structurilor, de întocmire a planului; • jocul de rol;
7. Conversarea pe marginea unei imagini, a unei situații de comunicare, a unui diafilm vizionat pe o temă dată.	<ul style="list-style-type: none"> • interviul; • dezbaterile;
NIVELUL 2	
8. Construirea unui mesaj pornind de la începutul/sfârșitul dat, pe baza unor îmbinări de cuvinte și expresii frazeologice.	<ul style="list-style-type: none"> • de alcătuire a propozițiilor în baza reperelor; • de identificare și ordonare logică a unităților lexicale;
NIVELUL 3	
9. Realizarea portretului (moral și fizic) al unei persoane/unui personaj.	<ul style="list-style-type: none"> • piramida caracterizării personajului;
LECTURA	
NIVELUL 1	
1. Citirea fluentă, corectă, conștientă și expresivă.	<ul style="list-style-type: none"> • de exersare a lecturii corecte, conștiente, expresive, pe roluri;
2. Stăpânirea unui vocabular adecvat temei abordate/situației de comunicare.	<ul style="list-style-type: none"> • de completare a enunțurilor/textelor cu sinonimele/antonimele cuvintelor evidențiate;
3. Respectarea regulilor de pronunție.	<ul style="list-style-type: none"> • de exersare a pronunției specifice limbii române;

4. Realizarea dialogurilor pe baza unui text.	<ul style="list-style-type: none"> de completare a diverselor tipuri de dialog (cu începutul/sfârșitul dat, cu replici omise etc.);
5. Continuarea subiectului unui text în baza reperelor.	<ul style="list-style-type: none"> de completare a subiectului cu exprimarea propriilor opinii în legătură cu evenimentul descris în textul citit;
6. Alcătuirea planului unui text.	<ul style="list-style-type: none"> de identificare și ordonare logică a fragmentelor;
NIVELUL 2	
7. Redarea succintă a conținutului textului în limba-țintă.	<ul style="list-style-type: none"> de rezumare a textului cu diferite limite (până la 7/5.../1 propoziții);
8. Continuarea subiectului, folosind repere verbale.	<ul style="list-style-type: none"> de modificare a evenimentelor, a condițiilor de desfășurare a acțiunii;
9. Compararea subiectului cu o imagine, evidențind asemănările/deosebirile.	<ul style="list-style-type: none"> diagrama Venn;
NIVELUL 3	
10. Caracterizarea personajelor prin comparare.	<ul style="list-style-type: none"> de recunoaștere și descriere a unei persoane/ a unui personaj;
11. Realizarea dialogurilor în baza reperelor indicate.	<ul style="list-style-type: none"> de simulare a diferitor discuții/dialoguri în baza mesajelor citite;
12. Continuarea subiectului, modificând circumstanțele.	<ul style="list-style-type: none"> de modificare a subiectului cu exprimarea propriilor opinii în legătură cu evenimentul descris în text;
SCRIEREA	
NIVELUL 1	
1. Alcătuirea propozițiilor cu îmbinări de cuvinte, sinonime și perechi de antonime.	<ul style="list-style-type: none"> de completare/ modificare a enunțurilor;
2. Alcătuirea / continuarea unui dialog pe baza unor imagini.	<ul style="list-style-type: none"> de completare a dialogurilor cu informații potrivite;
3. Realizarea lucrărilor scrise (dictări, expuneri cu caracter narativ, compuneri scurte după o imagine, serii de imagini etc.).	<ul style="list-style-type: none"> de redactare a unor texte scurte, pe baza unui suport vizual, după o ilustrație sau după un șir de ilustrații, după benzi desenate, șir de întrebări;
4. Redactarea unui bilețel, unui anunț simplu.	<ul style="list-style-type: none"> de scriere corectă a adresărilor, de plasare corectă în pagină, de respectare a structurii actelor de acest tip;
5. Respectarea rigorilor de structurare a unei comunicări scrise.	<ul style="list-style-type: none"> de structurare a textului scris în cele trei părți: introducere, cuprins, încheiere;
NIVELUL 2	
6. Alcătuirea / continuarea unui dialog pentru diverse circumstanțe.	<ul style="list-style-type: none"> de formulare a întrebărilor și răspunsurilor;

7. Caracterizarea unei persoane.	• piramida caracterizării personajului;
NIVELUL 3	
8. Alcătuirea unui text coerent utilizând omonime, paronime.	• de identificare a omonimelor și paronimelor.

CONȚINUTURI EDUCAȚIONALE

ARIA TEMATICĂ	MATERIA LINGVISTICĂ (obligatorie)
<p>Copilul în familie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Profesia părinților 2. Arborele genealogic 3. Istории interesante despre familie <p>Copilul în societate</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drepturile și obligațiile copilului 2. Prietenie adevărată 3. Exemple demne de urmat (personalități, profesori, colegi etc.) 4. Informații utile 5. Publicitate 6. Ziarele și revistele - surse de informație <p>Minimum minimorum</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La medic 2. La bibliotecă 3. Prestări servicii <p>Copilul și natura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cartea Roșie 2. Fenomene ale naturii în viziunea populară 3. Ocrotirea naturii. Contribuții personale <p>Copilul și universul preferințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Preferințe de lectură 2. Cartea preferată. Autorul îndrăgit 3. Hobby-uri: sport, muzică, colecții etc. <p>Copilul și lumea</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Călătorii reale 2. Călătorii imaginare <p>Texte recomandate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • din creația populară orală: proverbe, snoave, legende, urături, colinde, mituri etc.; • din creația scriitorilor: V. Alecsandri, I. Creangă, M. Eminescu, P. Ispirescu, T. Arghezi, G. Topîrceanu, I. Brătescu-Voinești, S. Vangheli, I. Druță, Gr. Vieru, L. Codreanca, L. Lari, D. Matcovschi, 	<p>Vocabularul</p> <p>Se vor învăța 300 de cuvinte și expresii frazeologice în conformitate cu aria tematică indicată.</p> <p>Pronunția</p> <p>Pronunțarea sunetelor și a grupurilor de sunete conform normelor ortoepice.</p> <p>Materia gramaticală</p> <p>Materia gramaticală urmărește formarea capacității de comunicare (practica funcțională a limbii). Terminologia gramaticală nu face parte din minimumul activ, se însușește doar la nivel de recunoaștere.</p> <p>Verbul</p> <p>Modul indicativ. Viitorul popular; perfectul simplu (la nivelul de recunoaștere a valorii de trecut). Modul conjunctiv, prezent și trecut. Modul condițional-optativ, prezent și trecut (ultimul la nivel de recunoaștere a valorii de trecut). Modul imperativ. Formele afirmative și negative. Modurile nepersonale. Gerunziul (la nivel de recunoaștere).</p> <p>Adverbul</p> <p>Gradele de comparație. Adverbele, fără grade de comparație. Topica.</p> <p>Pronumele</p> <p>Pronumele personale. Utilizarea formelor accentuate și neaccentuate în dativ și acuzativ. Ortografia. Pronumele negativ.</p> <p>Numeralul</p> <p>Numeralul distributiv.</p> <p>Prepoziția</p> <p>Locuțiuni prepoziționale.</p> <p>Interjecția</p> <p>Interjecțiile care exprimă stări sufletești: voința, dorința.</p>

<p>N. Dabija, V. Romanciuc, A. Blandiana, A. Păunescu, B. Șt. Delavrancea, M. Sadoveanu, M. Sorescu ș.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • texte publicistice de cultură și civilizație (articole de ziar), utilitare (rețete, reclame, invitații etc.). 	<p>Conjuncția Utilizarea conjuncțiilor de coordonare /subordonare; locuțiunile conjuncționale (cele mai uzuale).</p> <p>Sintaxa Părțile principale și secundare ale propoziției (aspecte specifice în plan comparativ cu limba maternă). Punctuația.</p>
--	--

CLASA A VIII-A

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Repartizarea orelor	Temele /Unitățile	Nr. de ore (orientativ)
<p>Nr. total de ore – 132 (Limba română – 72 de ore, Literatura – 60 de ore) Practica rațională a limbii –100 de ore Recapitulări – 8 ore (5 ore la limbă, 3 ore la literatură); Lucrări de evaluare – 6 ore (3 – la limbă, 3 – la literatură); La dispoziția profesorului –18 ore.</p>	<p style="text-align: center;">Limba română Adolescentul și societatea</p> <p><i>1. Oameni și caractere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Portretul unui om ideal • Prieten ar putea să-mi fie... • Drepturile și obligațiunile copilului <p><i>2. Artă comunicării</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonul (formule de comunicare, situații critice (salvarea, poliția, pompierii). • Mesaje scrise (felicitară, scrisoarea), <p><i>3. Moda și eu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În pas cu moda • Moda și bunul gust <p><i>4. Minimum minimorum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • La frizerie • La atelierul de reparație a încălțăminteii, hainelor <p><i>5. Codul bunelor maniere</i></p>	25
	<p>Adolescentul și natura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flora și fauna • Limbajul florilor • În lumea celor care nu cuvântă 	9
	<p>Adolescentul și arta, cultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preferințe • Muzica • Sportul preferat • Hobby-uri 	12
	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescentul și lumea • Sărbători și tradiții • Cîte bordeie, atîtea obiceiuri • Călătorii. La munte, la mare... • Planuri de vacanță 	12

	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescentul și patria • Personalități românești din trecut • Personalități românești din prezent • Locuri memorabile 	9
	LITERATURA ROMÂNĂ	
	1. În lumea folclorului românesc	12
	2. Omul este măsura tuturor lucrurilor	8
	3. Copilăria – o vîrstă perenă	6
	4. Natura e mai presus de orice învățătură	6
	5. Meridiane spirituale	15
	La dispoziția profesorului	18

VI. Subcompetențele disciplinei, unitățile de conținut, activitățile de învățare și evaluare

Subcompetențe	Activități de învățare și evaluare
INTELEGEREA DUPA AUZ	<i>Se recomandă activități și exerciții:</i>
NIVELUL 1	
1. Aprecierea faptelor unui personaj sau a unui eveniment.	<ul style="list-style-type: none"> • de selectare din text a trăsăturilor morale ale personajelor;
2. Redarea detaliată a conținutului mesajului în limba-țintă.	<ul style="list-style-type: none"> • de povestire a textului în baza planului dat, schemei propuse, întrebărilor date;
3. Generalizarea calităților morale ale personajelor.	<ul style="list-style-type: none"> • de analiză a faptelor personajelor și de interpretare a comportamentului personajelor; • dezbateri;
4. Înțelegerea conținutului textului citit sau povestit.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare a unităților lexicale necunoscute, de completare a enunțurilor cu informații din textul audiat;
NIVELUL 2	
5. Aprecierea faptelor personajelor sau a unui eveniment, argumentînd succint opțiunea.	<ul style="list-style-type: none"> • agenda cu notițe triple;
6. Reconstituirea propozițiilor/fragmentelor conform subiectului.	<ul style="list-style-type: none"> • de ordonare, selectare a informației-cheie;
7. Sistematizarea informației specifice în funcție de obiectiv.	<ul style="list-style-type: none"> • de ordonare a ideilor, a momentelor-cheie dintr-un mesaj audiat;
NIVELUL 3	
8. Definirea evenimentului central al mesajului.	<ul style="list-style-type: none"> • asaltul de idei;

9. Descoperirea ideii principale a mesajului audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • dezbateri;
VORBIREA	
NIVELUL 1	
1. Aplicarea normelor limbii literare.	<ul style="list-style-type: none"> • de corectare a greșelilor în exprimarea proprie și a colegilor;
2. Utilizarea unui lexic adecvat temei abordate/situației.	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri de cuvinte;
3. Elaborarea unei relatări după o serie de imagini.	<ul style="list-style-type: none"> • de descriere a unui peisaj, eveniment, în baza imaginilor propuse;
4. Caracterizarea unei persoane, autocaracterizarea.	<ul style="list-style-type: none"> • de exprimare a propriilor gânduri, sentimente în legătură cu faptele și acțiunile personajelor/persoanelor prezentate;
5. Conversarea pe baza unei imagini, a unui diafilm vizionat, a unei situații de vorbire, pe baza unei teme date.	<ul style="list-style-type: none"> • discuția euristică;
NIVELUL 2	
6. Elaborarea unui mesaj după un început/sfârșit dat, pe baza unor îmbinări de cuvinte și expresii frazeologice.	<ul style="list-style-type: none"> • de alcătuire a mesajului după începutul sau sfârșitul dat, în baza reperelor propuse;
7. Descrierea unei persoane/unui personaj în comparație cu o altă persoană/personaj.	<ul style="list-style-type: none"> • eseul structurat; • diagrama Venn; • de ordonare a unor idei într-un text logic;
NIVELUL 3	
8. Caracterizarea unei persoane/ personaj, exprimându-și atitudinea personală.	<ul style="list-style-type: none"> • de descriere a persoanelor/ personajelor, utilizând figuri de stil;
LECTURA	
NIVELUL 1	
1. Citirea fluentă, conștientă, expresivă.	<ul style="list-style-type: none"> • de exersare a lecturii corecte, conștiente, expresive, pe roluri;
2. Redarea succintă a conținutului textului în limba română.	<ul style="list-style-type: none"> • de practicare a povestirii în limba română;
3. Continuarea subiectului în baza reperelor.	<ul style="list-style-type: none"> • de modificare a evenimentelor, condițiilor de desfășurare a acțiunii;
NIVELUL 2	
4. Redarea conținutului textului după plan.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare și ordonare logică a fragmentelor;
5. Caracterizarea a două personaje, prin comparație, în baza unui text.	<ul style="list-style-type: none"> • de clasificare a personajelor principale și secundare;
6. Compararea subiectului a doua texte evidențind similitudinile/diferențele dintre acestea.	<ul style="list-style-type: none"> • diagrama Venn;
7. Interpretarea unui fragment/text literar.	<ul style="list-style-type: none"> • de stabilire a autorului, temei, ideii, mesajului textului;

8. Susținerea unui dialog cu anumite personaje / persoane.	<ul style="list-style-type: none"> • de completare a diverselor tipuri de dialog;
NIVELUL 3	
9. Redarea conținutului textului în numele unui personaj.	<ul style="list-style-type: none"> • de povestire a textului în numele diferitor persoane;
10. Caracterizarea unui personaj, unui obiect (în stilul unei reclame).	<ul style="list-style-type: none"> • jocul de rol;
11. Formularea întrebărilor pentru diferite domenii propuse.	<ul style="list-style-type: none"> • de alcătuire a întrebărilor în baza repere-
12. Comentarea unei imagini, idei fundamentale din text.	<ul style="list-style-type: none"> • graficul T;
SCRIEREA	
NIVELUL 1	
1. Aplicarea normelor limbii literare;	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri gramaticale de corectare a greșelilor de ortografie și punctuație;
2. Respectarea rigorilor de structurare a unei comunicări scrise.	<ul style="list-style-type: none"> • de structurare a textului scris în cele trei părți: introducere, cuprins, încheiere;
3. Alcătuirea propozițiilor cu unități lexicale noi.	<ul style="list-style-type: none"> • de completare a propozițiilor cu cuvinte adecvate;
4. Construirea mesajelor după repere.	<ul style="list-style-type: none"> • de reconstituire a unui text prin ordonarea logică a ideilor;
5. Redactarea textelor funcționale (scrisori, anunțuri, mesaje telefonice).	<ul style="list-style-type: none"> • de antrenament de structurare a actelor oficiale (scrisori, invitații, felicitări, anunțuri);
6. Realizarea lucrărilor scrise (expuneri cu caracter narativ, compuneri, miniatură după imagini, serii de imagini etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • de redactare a unor texte scurte pe baza unui suport vizual, după o ilustrație sau după un șir de ilustrații, după benzi desenate sau un șir de întrebări;
NIVELUL 2	
7. Alcătuirea unui dialog pe baza unor circumstanțe.	<ul style="list-style-type: none"> • de alcătuire a dialogurilor, respectând indicii propuși;
8. Continuarea unui subiect, utilizând enunțuri dezvoltate.	<ul style="list-style-type: none"> • de construire corectă a propozițiilor dezvoltate, respectând topica specifică limbii române;
NIVELUL 3	
9. Alcătuirea propozițiilor, folosind omonime.	<ul style="list-style-type: none"> • de identificare a sensului omonimelor;
10. Alcătuirea unui monolog la temă, pornind de la maxime, proverbe.	<ul style="list-style-type: none"> • de alcătuire a planului; • de selectare a unităților lexicale, a structurilor adecvate.

CONȚINUTURI EDUCAȚIONALE

ARIA TEMATICĂ		MATERIA LINGVISTICĂ (obligatorie)
LIMBA ROMÂNĂ	LITERATURA ROMÂNĂ (Textele poartă caracter de recomandare)	
<p>Adolescentul și societatea <i>Oameni și caractere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Portretul unui om ideal • Prieten ar putea să-mi fie... • Drepturile și obligațiunile copilului <p><i>Arta comunicării</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonul (formule de comunicare, situații critice (salvarea, poliția, pompierii) • Mesaje scrise (felicitarea, scrisoarea) <p><i>Moda și eu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În pas cu moda • Moda și bunul gust <p><i>Minimum minimorum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • La frizerie • La atelierul de reparație a încălțăminte, hainelor <p><i>Codul bunelor maniere</i></p> <p>Adolescentul și natura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flora și fauna • Limbajul florilor • În lumea celor care nu cuvîntă <p>Adolescentul și arta, cultura</p> <p><i>Preferințe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Muzica • Sportul meu preferat • Hobby-uri <p>Adolescentul și lumea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sărbători și tradiții • Cîte bordeie, atîtea obicei • Călătorii • La munte, la mare... • Planuri de vacanță 	<p>În lumea folclorului românesc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balada: <i>Miorița</i>. Privire generală. • Legenda: <i>Povestea Vrancei</i> • Snoava (Una-două opere din ciclul <i>Păcală și Tindală</i>). <p>Omul este măsura tuturor lucrurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fabula: A. Donici. <i>Musca la arat. Măgarul și privilegiatoarea. Frunzele și rădăcina</i> (o operă la alegere) • Schița: I.L.Caragiale. <p><i>Vizită</i></p> <p>Copilăria – o vîrstă perenă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povestirea: I.Creangă. <i>Amintiri din copilărie (La cireșe. La scăldat sau alte fragmente)</i> <p>Natura e mai presus de orice învățătură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastelul: V.Alecsandri. <i>Iarna, Rodica, Oaspeții primăverii</i> (una la alegere) • Poezia: M. Eminescu <i>Revedere</i> <p>Meridiane spirituale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jack London, <i>Colț alb</i> (fragment), Antoine de Saint-Exupery, <i>Micul prinț</i> (fragment), Lewis Carroll , • <i>Alice în țara minunilor</i> (fragment) sau un alt autor din literatura universală. 	<p>Vocabularul Se vor învăța 300 de cuvinte și expresii frazeologice în conformitate cu aria tematică indicată.</p> <p>Pronunția Sunetele și grupurile de sunete conform normelor ortoepice.</p> <p>Materia gramaticală Materia gramaticală urmărește formarea capacității de comunicare (practica funcțională a limbii). Terminologia gramaticală nu face parte din minimumul activ, se însușește doar la nivel de recunoaștere.</p> <p>Verbul. Modurile nepersonale. Infinitivul (situații de utilizare). Modul imperativ. Diateza reflexivă. Verbele reflexive. Ortografia.</p> <p>Adverbul. Ortografia.</p> <p>Substantivul. Declinarea substantivelor proprii.</p> <p>Adjectivul. Flexiunea adjectivelor.</p> <p>Numeralul. Numerele colective.</p> <p>Pronumele. Pronumele nehotărît.</p>

<p>Adolescentul și Patria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalități românești din trecut • Personalități românești din prezent • Locuri memorabile. În cadrul studiului limbii, se vor utiliza texte literare și non-literare adecvate, selectate conform ariilor tematice propuse în vederea realizării obiectivelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Miturile Greciei antice (un mit la alegere). <p>Notă: În funcție de situațiile concrete ale lecției, la orele de literatură se va acorda o atenție deosebită și aspectelor lingvistice care prevăd explicarea și exersarea fenomenelor gramaticale.</p>	<p>Sintaxa. Raporturile sintactice din cadrul propoziției: coordonarea și subordonarea (aspecte specifice limbii române, în plan comparativ cu limba maternă). Punctuația.</p>
---	--	---

CLASA A IX-A

V. Repartizarea temelor pe clase și pe unități de timp

Repartizarea orelor	Temele /Unitățile	Nr. de ore (orientativ)
<p>Nr. total de ore – 132 (limba română – 72 de ore, literatura română – 60 de ore); Practica rațională a limbii – 100 de ore; Recapitulări – 8 ore (l.română – 5 ore, lit. română – 3 ore); Lucrări de evaluare – 6; La dispoziția profesorului – 18 ore.</p>	<p>ADOLESCENTUL ȘI SOCIETATEA <i>Oameni și caractere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel mai interesant om pe care l-am întâlnit • Eu în ochii colegilor • Ce înseamnă să fii modern? • Discutăm sau nu despre gusturi? <p><i>Arta comunicării</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Când și cum discutăm • Mesaje electronice <p><i>Minimum minimorum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În vizită • Cum să învățăm eficient • Știi să-ți alegi profesia? (Quo vadis, absolventule?) 	20
	<p>ADOLESCENTUL ȘI NATURA <i>Ecologie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Probleme ecologice (Moldova, alte țări) • Problema ecologică e și problema ta 	8
	<p>ADOLESCENTUL ȘI ARTA, CULTURA <i>Preferințe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Limbajul universal al muzicii • Cartea – obiect cultural. <p>Tîrguri de carte. Lansări de carte</p> <p><i>Codul bunelor maniere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adevărul doare? 	12

	ADOLESCENTUL ȘI LUMEA Copilăria <ul style="list-style-type: none"> • Amintiri din copilărie • Sărbători și tradiții • Sărbători de familie • Semnificația unor sărbători 	12
	ADOLESCENTUL ȘI PATRIA 1. Nume celebre românești din trecut 2. Nume celebre românești din prezent 3. Reprezentanți remarcabili ai minorităților naționale / etniilor conlocuitoare din Republica Moldova 4. Locuri memorabile	10
	LITERATURA ROMÂNĂ	
	1. O țară, o casă, o limbă...	16
	2. Dacă dragoste nu e, nimic nu e...	26
	3. Lumea este așa cum este...	10
	La dispoziția profesorului	18

VI. Competențele specifice disciplinei, unitățile de conținut, activitățile de învățare și evaluare

SUBCOMPETENȚE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE
<i>Se propun activități și exerciții de:</i>	
ÎNȚELEGEREA DUPĂ AUZ	
NIVELUL 1	
1. Redarea conținutului global al mesajului în limba maternă și în limba-țintă.	<ul style="list-style-type: none"> • alcătuire a planului;
2. Determinarea calităților morale ale personajelor.	<ul style="list-style-type: none"> • descriere a personajelor; • determinare a calităților morale în baza acțiunilor; • elaborare de portrete;
3. Înțelegerea conținutului textului audiat.	<ul style="list-style-type: none"> • tip întrebări – răspunsuri pentru verificarea înțelegerii conținutului; • reproducere a textului audiat;
NIVELUL 2	
4. Redarea conținutului unui mesaj la diferite persoane.	<ul style="list-style-type: none"> • reproducere a mesajului audiat;
5. Recunoașterea și corectarea erorilor de conținut în fluxul vorbirii.	<ul style="list-style-type: none"> • semnalare a unor pronunții greșite și corectare; • identificare și corectare a unor îmbinări de cuvinte incorecte în cadrul unui enunț;

6. Determinarea tematicii unui mesaj.	<ul style="list-style-type: none"> • tip „adevărat”/ „fals”; • tip clustering (<i>păianjenul</i>);
NIVELUL 3	
7. Determinarea trăsăturilor specifice ale unui personaj.	<ul style="list-style-type: none"> • piramida personajului;
8. Compararea evenimentelor centrale a două mesaje, evidențiind asemănările.	<ul style="list-style-type: none"> • graficul T;
9. Sesizarea ideii de bază a mesajului.	<ul style="list-style-type: none"> • tip „adevărat”/ „fals”;
VORBIREA	
NIVELUL 1	
1. Cunoașterea/respectarea normelor limbii literare.	<ul style="list-style-type: none"> • exersare și corectare a erorilor;
2. Utilizarea unui lexic adecvat temei abordate, situației etc.	<ul style="list-style-type: none"> • elaborare a cîmpului lexical al temei • exersare a lucrului cu dicționarul;
3. Utilizarea narării la timpul prezent, trecut și viitor.	<ul style="list-style-type: none"> • povestire a unor fapte și întâmplări după diverse repere, la diverse teme;
4. Alcătuirea unei relatări la temă în baza reperelor iconice.	<ul style="list-style-type: none"> • redactare a unei comunicări în baza unor imagini, unui plan, unei liste de întrebări-reper;
5. Solicitarea unei informații.	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri de rol: solicitare/oferire a informației; • formulare a unor întrebări sau a unor răspunsuri;
6. Autocaracterizarea.	<ul style="list-style-type: none"> • stabilire a lexicului; • ordonare logică a ideilor; • tip <i>piramida</i>;
7. Relatarea elementelor-cheie ale unei întâmplări.	<ul style="list-style-type: none"> • povestire a unor fapte și întâmplări după diverse repere, la diverse teme;
8. Realizarea unei conversații pe marginea unei imagini, diafilm vizionat, a unei situații de vorbire, la temă.	<ul style="list-style-type: none"> • dialog din replici-cheie; • dialog din replici omise; • jocuri de rol: inițierea, menținerea și încheierea unui dialog la o temă oarecare; • conversații cu unul sau mai mulți interlocutori pe teme cunoscute;
NIVELUL 2	
9. Construirea unui mesaj după repere.	<ul style="list-style-type: none"> • realizare a mesajelor (după un început/sfârșit dat, pe baza unui plan etc.);
10. Aprecierea faptelor personajelor.	<ul style="list-style-type: none"> • exprimare a propriilor păreri referitoare la faptele personajelor;
11. Realizarea unui portret moral al unei persoane/unui personaj în comparație cu persoana proprie.	<ul style="list-style-type: none"> • descriere; • comparare;

Nivelul 3	
12. Caracterizarea unei persoane/unui personaj în forma unui portret moral.	<ul style="list-style-type: none"> • exersare a descrierii; • concretizare a comparațiilor;
13. Susținerea unui dialog-interviu.	<ul style="list-style-type: none"> • desfășurare a unui interviu; • utilizare a formulelor de salut, de prezentare;
14. Întreținerea unui dialog-dezbatere.	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri de rol: exprimarea acordului sau a dezacordului în legătură cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane;
15. Exprimarea punctului propriu de vedere asupra unui fapt, eveniment etc.	<ul style="list-style-type: none"> • tehnica cubului; • <i>6 De ce?</i>
LECTURA	
NIVELUL 1	
1. Citirea fluentă, conștientă, expresivă.	<ul style="list-style-type: none"> • accentuare și intonare corectă/lectură expresivă; • răspunsul la întrebări;
2. Redarea conținutului textului în limba română.	<ul style="list-style-type: none"> • elaborare de repere și de povestire după acestea;
3. Caracterizarea a două personaje, comparându-le cu tipuri similare.	<ul style="list-style-type: none"> • descriere; • comparare;
4. Susținerea unui dialog în baza textului.	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri de rol: inițierea, menținerea și încheierea unui dialog pe baza unei situații sugerate de text;
5. Exprimarea punctului propriu de vedere (interpretarea) unui text;	<ul style="list-style-type: none"> • exprimare a opiniei (<i>îmi place, nu-mi place</i>); • tehnica cubului; • <i>6 De ce?</i>
NIVELUL 2	
6. Susținerea unui dialog cu anumite personaje în baza reperelor verbale și iconice.	<ul style="list-style-type: none"> • jocuri de rol: inițierea, menținerea și încheierea unui dialog în baza reperelor;
7. Încheierea subiectului cu un sfârșit fericit.	<ul style="list-style-type: none"> • fixare a reperelor; • stabilire a lexicului;
8. Compararea subiectelor a doua texte, evidențind anumite similitudini și exprimându-și atitudinea personală.	<ul style="list-style-type: none"> • reperare a similitudinilor; • exprimare a propriilor păreri;
NIVELUL 3	
9. Caracterizarea personajelor în numele altor personaje.	<ul style="list-style-type: none"> • identificare a relațiilor dintre personaje; • descriere; • portret;

10. Construirea unui dialog pe baza replicilor personajelor.	<ul style="list-style-type: none"> • formularea de întrebări și răspunsuri pe baza replicilor personajelor din textele citite;
11. Exteriorizarea anumitor stări sufletești în timpul lecturii.	<ul style="list-style-type: none"> • exprimare a propriilor emoții și gânduri referitoare la faptele și acțiunile personajelor prezentate în texte; • jocuri de rol;
SCRIEREA	
NIVELUL 1	
1. Cunoașterea și aplicarea regulilor ortografice ale limbii române.	<ul style="list-style-type: none"> • aplicare a regulilor ortografice în diverse contexte;
2. Scrierea unei felicitări, a unei cereri, a unui curriculum-vitae, a unui anunț-reclamă.	<ul style="list-style-type: none"> • redactare a textelor funcționale după modele;
3. Realizarea unor lucrări scrise (expunere cu caracter narativ, compuneri-miniatură după imagini, serii de imagini, caracterizarea unei persoane etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • alcătuire a planului simplu de idei; • construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate; • redactare a unor texte scurte, pe bază de repere;
4. Respectarea rigorilor de structurare a unei comunicări scrise.	<ul style="list-style-type: none"> • structurare a textului în cele trei părți: introducere, cuprins, încheiere;
NIVELUL 2	
5. Alcătuirea unor propoziții cu expresii frazeologice date.	<ul style="list-style-type: none"> • construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate;
NIVELUL 3	
6. Realizarea unui interviu cu o persoană reală.	<ul style="list-style-type: none"> • redactare a întrebărilor pentru un interviu la o temă dată; • jocuri de rol; • realizare a unui interviu în condiții reale: cu colegi, profesori, rude, cunoștințe, cu un invitat special etc.

Conținuturi educaționale

ARIA TEMATICĂ		MATERIA LINGVISTICĂ (obligatorie)
LIMBA ROMÂNĂ	LITERATURA ROMÂNĂ (Textele poartă caracter de recomandare)	
<p>ADOLESCENTUL ȘI SOCIETATEA <i>Oameni și caractere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel mai interesant om pe care l-am întâlnit • Eu în ochii colegilor • Ce înseamnă să fii modern? • Discuțăm sau nu despre gusturi? <p><i>Arta comunicării</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Când și cum discutăm • Mesaje electronice <p><i>Minimum minimorum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În vizită • Profesioni • Cum să învățăm eficient • Știi să-ți alegi profesia? • (Quo vadis, absolventule?) <p>ADOLESCENTUL ȘI NATURA Ecologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probleme ecologice (Moldova, alte țări) • Problema ecologică e și problema ta <p>ADOLESCENTUL ȘI ARTA, CULTURA <i>Preferințe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Limbajul universal al muzicii • Cartea –obiect cultural. Tîrguri de carte. Lansări de carte <p><i>Codul bunelor maniere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adevărul doare? <p>ADOLESCENTUL ȘI LUMEA Copilăria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amintiri din copilărie • Sărbători și tradiții • Sărbători de familie • Semnificația unor sărbători <p>ADOLESCENTUL ȘI PATRIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nume celebre românești din trecut 2. Nume celebre românești din prezent 3. Reprezentanți remarcabili ai minorităților naționale/etniilor conlocuitoare din Republica Moldova 4. Locuri memorabile 	<p>O ȚARĂ, O CASĂ, O LIMBĂ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Mateevici. <i>Limba noastră.</i> • D. Matcovschi. <i>Omul. Eu nu sunt pasăre.</i> • V. Romanciuc. <i>O țară, o casă, un grai. Busuioc la naștere.</i> • N. Dabija. <i>Alexandru cel Bun. Vasile Lupu</i> • (un text la alegere) <p>DACĂ DRAGOSTE NU E, NIMIC NU E...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gr. Vieru. <i>Aforisme. Făptura mamei. Mi-e dor de tine, mamă. Mă rog. Că-mășile.</i> • A. Păunescu. <i>Rugă pentru părinți.</i> • I. Vatamanu. <i>Bunica.</i> • I.A. Brătescu-Voinești. <i>Puiul.</i> <p>LUMEA ESTE AȘA CUM ESTE...</p> <ul style="list-style-type: none"> • I. Druță. <i>Bătrînețe, haine grele. Odihna.</i> • D. Matcovschi. <i>Bucurați-vă.</i> <p>Notă: În funcție de situațiile concrete ale lecției, la orele de literatură se va acorda o atenție deosebită și aspectelor lingvistice care prevăd explicarea și exersarea fenomenelor gramaticale.</p>	<p>Vocabularul Se vor învăța 300 de cuvinte, expresii frazeologice în conformitate cu aria tematică indicată.</p> <p>Pronunția Sunetele și grupurile de sunete conform normelor ortoepice.</p> <p>Materia gramaticală. Verbul. Modul indicativ. Mai mult ca perfectul (situații de utilizare). Modulurile nepersonale. Supinul (situații de utilizare).</p> <p>Adverbul. Locuțiuni adverbiale. Ortografia.</p> <p>Substantivul. Substantivele compuse. Ortografia. Locuțiuni substantive.</p> <p>Adjectivul. Schimbarea valorii gramaticale a adjectivului.</p> <p>Numeralul. Numerale multiplicative.</p> <p>Pronumele. Pronumele de întărire.</p> <p>Sintaxa. Fraza. Felurile propozițiilor din frază. Tipuri de frază (în plan comparativ cu limba maternă, aspecte specifice).</p> <p>Punctuația</p>

VII. Strategii didactice: orientări generale (metodologice)

1. Tipologia și specificul strategiilor didactice privind disciplina *Limba și literatura română pentru alolingvi*.

Studiul limbii și literaturii române pentru alolingvi reprezintă, alături de studiul limbii și literaturii materne și cel al limbilor străine, unul dintre cele mai importante componente ale ariei curriculare *Limbă și comunicare*, menit să contribuie nu doar la formarea competențelor de comunicare ale elevului alolingv, ci și la o mai bună integrare a lui în societate.

În didactica modernă se reliefează o serie de exigențe și cerințe de care ar trebui să țină cont și profesorul de limba română ca limba a doua:

- aplicarea în practică a unor strategii didactice adecvate noilor situații de învățare;
- folosirea pe scară largă a metodelor activ-participative, prin activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, prin fructificarea aspectelor “calitative” ale metodelor;
- renunțarea la o metodă dominantă în favoarea unei varietăți metodologice, care să vină în întâmpinarea diverselor nevoi ale elevilor;
- extinderea folosirii unor metode care solicită componentele relaționale ale activității didactice, respectiv aspectul comunicațional al relației profesor-elev și elev-elev.

Ansamblul de strategii didactice ale profesorului trebuie să includă o varietate de metode de învățămînt cu un pronunțat caracter comunicativ, funcțional:

- metode tradiționale, clasice (expunerea, conversația, exercițiul etc.);
- metode moderne (algoritmizarea, problematizarea, brainstorming-ul (asaltul de idei), instruirea programată etc.);
- metode verbale bazate pe cuvîntul scris sau rostit;
- metode intuitive;
- metode active care suscită activitatea de explorare personală a realității;
- metode euristice bazate pe descoperire proprie și rezolvare de probleme;
- metode individuale pentru fiecare elev în parte;
- metode de predare-învățare în perechi/grupuri sau pe ateliere;
- metode frontale, cu întreaga clasă (dezbateri, mese rotunde, interviuri, conferințe, asaltul de idei, înscenări, simulări);
- metode combinate, prin alternări între variantele de mai sus etc.

2. Repere și modalități de proiectare a strategiilor didactice

Proiectarea strategiilor de predare-învățare a limbii și literaturii române pentru alolingvi are multe afinități cu diverse modele utilizate la predarea limbilor moderne. Din punct de vedere teleologic, este importantă **raportarea strategiilor didactice la competențele curriculare**. Din punct de vedere comunicativ, este iminentă **structurarea strategiilor didactice conform specificului activității comunicative** (de înțelegere după auz/ vorbire/ lectură/ scriere).

În funcție de competențele care trebuie formate și care dictează parcursul didactic, profesorul va selecta strategii didactice comunicative, investigațional-comunicative sau operațional-comunicative. Acestea li se vor subordona diverse metode și tehnici reproductivă, productive și creative, conținuturile propuse fiind folosite în calitate de suport pentru formarea competențelor de comunicare. O importanță deosebită se va acorda metodelor de dezvoltare a gândirii critice.

3. Diversificarea și combinarea metodelor și tehnicilor de învățare în raport cu diferite criterii

Cadrul didactic este cel care trebuie să cunoască foarte bine nevoile de comunicare ale elevilor săi, stilurile lor de învățare, precum și gradul de stăpânire a competențelor de comunicare în limba română. De asemenea, este important să se cunoască faptul că nivelul de competență al elevilor pe fiecare dintre domeniile urmărite (înțelegerea mesajelor orale și scrise, comunicarea monologată și dialogată, producerea mesajelor scrise) poate să difere. De aceea, cadrul didactic are sarcina complexă de a realiza o asemenea diversificare și combinare a metodelor și tehnicilor de învățare, care să ofere oportunități egale de învățare și avansare în cunoașterea limbii pentru toți elevii, ținând cont de competențele ce urmează a fi formate, de obiectivele concrete și de conținuturile propuse în unitățile de învățare, de succesiunea acestora de la clasă la clasă, de vârsta și de stilurile de învățare ale elevilor, de specificul regiunii geografice în care se află școala etc.

4. Diversificarea formelor de învățare. Învățarea autonomă

În vederea diversificării formelor de învățare, este importantă cunoașterea, de către cadrul didactic, a stilurilor de învățare a elevilor săi, precum și a modalităților de ajustare a demersului didactic și a materialelor didactice la acestea. Cu atât mai mult, învățarea autonomă ca proces și însușirea de către elevi a unor strategii de învățare autonomă ca rezultat devin tot mai importante în contextul învățării pe parcursul întregii vieți (*life-long learning*), formând baza necesară pentru formarea ulterioară a competențelor profesionale și pentru o dezvoltare reușită a carierei. Pentru o formare adecvată a abilităților de învățare autonomă a elevilor, cadrul didactic va avea în vedere principiile de dezvoltare a acestor abilități:

- principiul stimulării și formării spiritului activ și de inițiativă;
- principiul axării pe selectarea materialului aplicativ, important pentru viață;
- principiul exersării continue;
- principiul axării pe motivarea elevului;
- principiul construirii situațiilor de problemă a stabilirii căilor de soluționare a lor etc.

5. Realizarea interdisciplinarității

Interdisciplinaritatea reprezintă o abordare intrinsecă studiului oricărei limbi moderne. În cazul limbii și literaturii române pentru alolingvi, analiza curriculumului permite observarea multor posibilități de realizare a unui demers interdisciplinar, prin referința directă la conexiunile posibile oferite de conținutul altor discipline (limbile materne ale elevilor, limbile străine studiate, istoria, geografia, muzica, științele exacte (progresul științifico-tehologic, descoperirile științifice etc.), științele politice și sociale, economia etc.).

6. Centrarea pe elev

Dezvoltarea unor competențe de comunicare eficientă ale elevului nu poate avea loc fără o deplină implicare a elevului în actul învățării. Abordarea activă, participativă a procesului de predare-învățare-evaluare presupune captarea interesului elevului, solicitarea gândirii lui creative și a reflecției personale asupra necesităților de comunicare personale.

Învățarea activ-participativă presupune crearea unor situații de învățare care îl vor face pe elev să învețe prin maximum de efort propriu și prin mobilizarea capacităților proprii.

Pornind de la una din definițiile învățării centrate pe elev, conform căreia aceasta “oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu” (G. Gibbs, 1992), este important ca elevilor să li se ofere, treptat, un control sporit asupra a **ceea ce se învață** (participarea la selectarea conținuturilor importante pentru viața și activitatea lor) și a **modului cum se învață** (solicitarea opiniei personale în ce privește preferințele pentru anumite activități de învățare).

Altfel spus, este important ca elevii să fie ajutați de către cadrul didactic pentru a putea realiza următoarele (B. Harpe, M. Kulski și A. Radloff, 1999):

- a defini/a înțelege obiectivele învățării;
- a poseda o gamă de strategii de învățare autonomă și a ști când să le utilizeze;
- a folosi resursele disponibile în mod eficient;
- a ști care le sînt punctele tari și punctele slabe;
- a înțelege procesul de învățare;
- a-și controla sentimentele în manieră adecvată;
- a-și asuma responsabilitatea pentru procesul de proprie învățare;
- a-și planifica, a-și monitoriza, a-și evalua și a-și adapta propriul proces de învățare.

7. Învățămînt incluziv

Disciplina *Limba și literatura română* pentru alolingvi oferă suficiente posibilități pentru realizarea scopurilor educației incluzive, unul dintre acestea fiind **valorizarea pozitivă a diferențelor**. Prezența în comunitatea școlară a elevilor provenind

din diferite medii etnice, culturale și sociale creează un context favorabil pentru realizarea cunoașterii și interacțiunii reciproce, lucru care este deosebit de important. De asemenea, odată cu orientarea tot mai clară spre o educație incluzivă de calitate, în școli vor fi integrați tot mai mulți elevi cu cerințe educaționale speciale, și nevoia de atenție sporită a cadrului didactic pentru necesitățile de învățare ale acestor copii este iminentă.

8. Utilizarea TIC

Este importantă prevederea unor activități ce implică utilizarea TIC atât în cadrul predării la clasă, cât și în cadrul realizării unor teme și sarcini de învățare autonomă, propuse elevilor. Procesul de predare-învățare-evaluare poate deveni mai atractiv și, principalul, mai eficient prin realizarea de diverse activități orientate spre dezvoltarea competențelor strict necesare elevului modern:

Colectarea de informații/informarea, culegerea și procesarea datelor:

- utilizarea adecvată a resurselor Internet (site-uri informaționale și de cultură generală, biblioteci electronice, oferte de *e-learning* (învățare la distanță) etc.
- utilizarea resurselor disponibile pe CD-uri (cărți, înregistrări audio și video etc.)
- realizarea de diverse proiecte și portofolii conform unor sarcini concrete.

Redactarea și prezentarea de diverse lucrări:

- prezentări în Power Point, cu utilizarea de proiectoare multimedia;
- redactarea de diverse texte: eseuri, referate, compuneri etc.;
- redactarea de texte utilitare: scrisori, cereri, CV etc.

Avându-se în vedere progresul destul de rapid al domeniului, profesorii trebuie să fie pregătiți pentru utilizarea (dar și elaborarea, eventual) a unor noi modalități de utilizare a TIC: softuri educaționale, lecții interactive, teste computerizate etc.

VIII. Strategii de evaluare

Evaluarea este partea integrantă a curriculumului, care constată nivelul de formare a competențelor, valoarea acestora la o anumită etapă. Ea poate fi curentă, periodică, finală. (Apud Ioan Bontaș). Obiectivele operaționale, de regulă, se formulează de către profesor și vizează unitățile de conținut aplicate la lecții.

Evaluarea curentă se efectuează pe parcursul învățării, după predarea/ învățarea unei teme sau unități. Evaluarea sumativă este efectuată la sfârșit de capitol, semestru, clasă, etapă etc. Evaluarea finală are loc la finele anului școlar sau a treptei de școlarizare.

Evaluarea performanțelor elevilor, cu alte cuvinte, evaluarea *curriculumului efectiv realizat* sau a *curriculumului atins*, rămîne o problemă centrală a cercetărilor și a practicilor educaționale actuale. Trebuie spus din start că nu există, în acest sens, modele și procedee unice. În funcție de timpul efectuării, aceasta poate fi continuă (formativă) și cumulativă (sumativă).

Obiectivele de evaluare trebuie să conțină:

- *comportamentul pe care elevul trebuie să-l afirme (ce?);*
- *în ce condiții (cum?);*
- *la ce nivel de performanță (cât?).*

Curriculumul prevede ore speciale pentru evaluarea trimestrială și cea finală. Elevii sînt obligați să realizeze numărul de lucrări indicate de curriculum. Metodele și tehnicile de evaluare (observarea și aprecierea verbală, chestionarea orală (curentă și finală), lucrările scrise, testele, verificarea prin lucrări practice, examenele) vor fi aplicate în funcție de timpul și scopul evaluării, de tipul standardelor în raport cu care se efectuează evaluarea.

Formularea obiectivelor de evaluare

Model

Competențe	Obiective de evaluare
LECTURA • caracterizarea unui personaj utilizînd expresii din text;	• să selecteze din text, la a doua lectură, 2-3 expresii referitoare la personajul principal;
VORBIREA • comunicarea la tema propusă;	• să alcătuiască oral o comunicare din 5-6 propoziții la tema <i>Prietenul meu</i> ;
• argumentarea opiniei personale.	• să descrie, în 5-6 propoziții, portretul prietenului sau al colegului, • argumentînd afirmațiile făcute.

Metode si tehnici de evaluare

Itemi cu alegere multiplă

Itemii cu alegere multiplă cer ca elevii să selecteze un răspuns dintr-o listă de răspunsuri. Itemii cu alegere multiplă sînt formați din: premisă și opțiuni, din care elevul trebuie să aleagă răspunsul corect. Răspunsurile (opțiunile) gresite se numesc *distractori*.

Obiectivul: Elevul va fi capabil să selecteze anumite informații dintr-o listă dată, în conformitate cu anumite criterii.

Premisa. Cine este autorul pastelurilor în literatura română?

A. Gr. Vieru

B. V. Alecsandri

C. M. Eminescu

D. N. Dabija (Răspunsul corect: V. Alecsandri)

Opțiunile pot fi și ele incluse în propoziții, texte etc. De exemplu: Citește fragmentul. Dacă găsești propoziții care nu corespund subiectului sau temei, subliniază-le).

Model: A venit primăvara. E cald. Păsările călătoare s-au întors din țările calde. Copacii își scutură frunzele. Copiii se pregătesc să întâmpine păsările. Apar primele flori.

Metode alternative de evaluare: Portofoliul

Una dintre cele mai interesante metode alternative de evaluare, care se bucură de tot mai mult interes atât din partea profesorilor, cât și a elevilor, este portofoliul. Portofoliul este o colecție de documente care reflectă performanța (rezultate ale testelor, notele, premiile ș.a.) și produsele acesteia (lucrări scrise, analize și comentarii ale lecturilor, scrisori, casete cu înregistrări audio, desene, obiecte confecționate de elevi etc.), pe care elevul le realizează în procesul de învățare, în școală sau în afara ei. Elevului i se poate acorda dreptul de a-și alege materialele concepute care să fie incluse în portofoliu, dar tipurile de materiale sînt indicate de profesor. Elevul poate fi invitat să reflecteze asupra documentelor incluse în portofoliu, să discute semnificația lor cu profesorul, să le prezinte și să le comenteze diferitor persoane.

Metoda portofoliului subliniază importanța participării elevului la procesul de evaluare, stimulînd ingeniozitatea și implicarea personală în activitatea de învățare, dezvoltînd motivația și oferind profesorului date esențiale despre personalitatea și abilitățile elevului, toate acestea fiind un bogat arsenal de activități care contribuie substanțial la dezvoltarea competenței de comunicare în limba română.

Un portofoliu la limba română ar putea include: harta republicii cu indicarea locului de naștere a părinților, bunicilor, a capitalei etc.; date biografice și de creație ale unui scriitor în baza unui plan (numele, motivele creației, opera etc.); scrisori, descrieri; interviuri reale/imaginare cu anumite personalități; creații literare proprii; dicționare ilustrate (în special în clasele II-VI); contribuții la revistele școlare; proiecte/urări cu ocazii anumite; lucrări scrise curente; răspunsuri la chestionare/interviuri; un jurnal de lectură (pentru o anumită perioadă de timp, vizînd cărțile citite și comentariile realizate); chestionare aplicate de profesor; un referat pe o anumită temă etc.

Referințe bibliografice

1. Avram M. *Gramatica pentru toți*. București: Editura Academiei Române, 1986.
2. Avram M. *Cuvintele limbii române între corect și incorrect*. Chișinău: Editura Cartier, 2001.
3. Bejan D. *Gramatica limbii române*. Compendiu. Cluj: Editura Echinox, 1996.
4. Bondarencu N. *Culegere de exerciții și lucrări practice la limba română*. Chișinău, 1999.
5. Bontaș I. *Pedagogie*. București: Editura ALL, 1996.
6. Brîncuși Gh., Ionescu A. și alții. *Limba română*. Manual pentru studenții străini. București: Editura Universității, 1996.
7. Caproș Iu., Nicolăiescu-Onofrei L. *Avante*. Liceu. 73 de activități practice pentru îmbunătățirea abilităților de comunicare ale elevilor alolingvi, Chișinău: Editura Cartier, 2004.
8. Caproș I., Nicolaescu-Onofrei, L. și alții. *Avante! Auxiliar didactic la Limba și literatura română în școala alolingva, clasa a VII-a*. Biblioteca "Pro Didactica", colecția "Zece+", Chisinau: Editura Cartier, 2004.

9. Cazacu T. și alții. *Caietul elevului. Auxiliar didactic la Limba și literatura română în școala alolingvă*, clasa a VI-a, Biblioteca "Pro Didactica", colecția "Zece+", Chișinău: Editura Cartier, 2004.
10. Cazacu T. *Buna ziua*, studiu incipient de limba română. Chișinău: Editura Cartier, 2001.
11. Cazacu T. Crăciun M. *Caietul elevului* (clasa a VI-a). Chișinău: Editura Cartier, 2004.
12. Cazacu T., Iordăchescu I. *Cheia comunicării. utilizarea verbelor în vorbire*. Chișinău: Editura *Integritas*, 2008.
13. Cazacu, T. și alții. *Teste la limba și literatura română*, școlile alolingve. Chișinău: Editura *Cartier*, 1998.
14. Cazacu T., Vrabie D. *Româna: eficient și atractiv. Gramatica limbii române în scheme și tabele*. Editura *Integritas*, 2006.
15. Cazacu T., *Să învățăm a vorbi românește*. Dialoguri situative la 1. română, șc. alolingvă, clasele a I-IV. Chișinău: Editura Lumina, 1992.
16. Cazacu T., Guslicov V. *Izvoarașul*, material didactic, cl. a II-a Chișinău, 1997.
17. Cazacu T., Iordăchescu I., Vatamaniuc M. *Limba română*. Teste la limba și literatura română, șc. alolingvă. Chișinău: Editura *Cartier*, 1998.
18. Ciocanu I. *Literatura română din Republica Moldova*. În: *Limba Română*, 1997, nr. 5, Chișinău.
19. Colțun Gh. *Minimul lexical și frazeologic al limbii române*, Chișinău, 1997.
20. Costea O., Olteanu A.G. și alții. *Catalog de enunțuri-itemi pentru limba și literatura română*. București: Editura Recif, 1997.
21. Constantinovici, E. ș.a.ș *Predarea și învățarea limbii prin comunicare*. Ghidul profesorului. PNUD Moldova, Chișinău: Cartier, 2003.
22. Cristei T. și alții. *Limba și literatura română*. Modele de teste sumative pentru examenul de absolvire a gimnaziului, școala alolingva. Chișinău: Editura Prut Internațional, 2001.
23. Cristei T., Roșcovan V., Ciobanu E. *Teste de înțelegere a lecturii*, cl. a IX-a. Chișinău, 2001.
24. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM)*. București: E.A.R., 2005.
25. *Dicționarul Explicativ al Limbii Române (DEX)*. Ediția a II-a. București, 1996.
26. Doca G., *Limba română*, vol. I-III, București: Editura Universității, 1995, 1996.
27. *Fișe de lucru la limba și literatura română în școala alolingvă: materiale didactice*, clasele V-IX. Chișinău: Editura Cartier, 2002.
28. *Gramatica limbii române*. Ediția a II-a revazută și adăugită. vol. I-II. București, 1996.
29. Iordăchescu I. *Viața și activitatea scriitorilor. Ce? Cit? Cum?* Partea I. Chișinău: Editura Lumina, 2003; partea a II-a, Chișinău: Editura ARC, 2004.
30. *Istoria didactică a literaturii române*. Chișinău: Editura Magister, 1997.
31. Ivănuș D., Pîtiriciu S. și alții. *Metodica predării și literaturii române în gimnaziu și liceu*. În revista: *Limba Română*. Chișinău, 1999.
32. *Limba și literatura română în școlile alolingve. Schițe de metodică*. Colectiv de autori. Chișinău: Editura Lumina, 1994
33. *Limba română pentru alolingvi. Culegere de texte*. Auxiliar didactic pentru facultățile filologice. Chișinău: Editura Cartier, 2006.
34. *Limba și literatura română în liceu. Calitate și eficiență în predare și învățare*. București, 1993.
35. *Limba română, mijloc de integrare socială în Republica Moldova*. Chișinău: Editura ARC, 2004.
36. *Limba și literatura română*, Modele de teste sumative pentru examenul de absolvire a gimnaziului, școala alolingvă, Chișinău: Editura Prut Internațional, 2001.
37. *Literatura română. Dicționar-Antologie de istorie și teorie literară*. Chișinău: Editura Museum, 2000.

38. *Limba și literatura română în școala alolingvă*. Teste BAC. Chișinău: Editura Lyceum, 2002.
39. Mureșan P. *Învățarea eficientă și rapidă*. București, 1990.
40. Nicolăiescu-Onofrei L., Caproș Iu., Sanalache L. *Avante. Caietul elevului*, clasa a VII-a. Chișinău: Editura Cartier, 2004.
41. Pâslaru V. *Educația literar-artistică a elevilor*. Chișinău: Editura Lumina, 1997
42. Pop L., *Româna cu sau fără profesor*. Cluj: Editura Echinox, 1993.
43. Popescu S. *Gramatica practică a limbii române cu o culegere de exerciții*, Editia a V-a revăzută. București: Editura Orizontul, 1995.
44. *Predarea și învățarea limbii prin comunicare*. Ghidul profesorului. Chișinău: Editura Cartier, 2003.
45. *Predarea și învățarea limbii prin comunicare* (Departamentul relații interetnice), Chișinău: Editura Cartier, 2003.
46. *Să ne cunoaștem mai bine*. Curs opțional. Centrul Educațional „Pro Didactica”. Chișinău, 2003.
47. Siek-Piskozub Teresa și alții. *Jocuri și activități distractive în învățarea limbilor străine*. Chișinău, Iași: Editura Polirom, 1997.
48. *Soluții didactice la limba și literatura română în școala alolingvă*: Ghid pentru profesori, clasele V-IX, grup de autori, Chișinău: Editura Cartier, 2002.
49. Stoica A., Musteățu S. *Evaluarea rezultatelor școlare*. Ghid metodologic, Chișinău, 1997.
50. *Unele probleme privind predarea limbii române în școala rusă*. Chișinău: Editura Lumina, 1986.
51. Новак Е. Развитие устной монологической речи учащихся молдавской школы. Chișinău: Editura Lumina, 1981
52. Пассов Е. Основы методики обучения иностранным языкам. Москва, 1977.

Bibliografie electronică

<http://all.edu.md> (site al Ministerului Educației al Republicii Moldova)
<http://www.lromana.proeducation.md>
<http://www.e-scoala.ro/biblioteca>
[biblioteca.euroweb.ro/intro.htm](http://www.euroweb.ro/intro.htm)
<http://www.poezie.org>
<http://www.eminescu.petar.ro>
<http://www.mihaieminescu.ro>
<http://www.romaniavoice.com>
<http://www.romaniavoice.com/images/index.html>
<http://www.moldata.md/Cultura/>
<http://www.dexonline.ro>
<http://www.traditii.ro>
www.power_point.ro